

Mens vi venter på Dag Gundersen

Karl Halvor Teigen
Professor emeritus, Universitetet i Oslo
k.h.teigen@psykologi.uio.no

Når kan man bruke betegnelsen psykolog?

DEBATT: PSYKOLOGTITTELEN

Ikke alle som har psykologisk kunnskap, skal, kan eller bør være psykologer, skrev president Tor Levin Hofgaard i april. I mai etterlyste masterstudentene Karen Eimot og Madeleine Dalsklev svar på hvorfor det er skadelig for pasientene at masterutdannede får ta i bruk ikke-kliniske psykologtitler.

Dag Gundersen er ordbokredaktør og språkrøtter for Psykologtidsskriftet, og har gledet Tidsskriftets lesere og bidragsyttere med kyndige skrivetips om alt fra semikolon og tankestreker til sideordnende konjunksjoner. I aprilnummeret får vi for eksempel en innføring i skrivemåten for vinn-vinn-situasjoner. Men det virkelig store og brennende spørsmålet har han ennå ikke drøftet. Når kan man bruke betegnelsen *psykolog*?

Ikke masternes president

Vi vet selvfølgelig at psykolog[™] er en beskyttet tittel, på linje med lege og champagne, som man ikke kan ta i sin munn etter for godt biffende. Det understrekes nesten i hvert nummer av Tidsskriftet, senest nå i april av Tor Levin Hofgaard i tilsvaret til masterstudentene Eimot og Dalsklev. Haakon 7. ble berømt for erklæringen om at han også var kommunistenes konge, mens Hofgaard like kategorisk avviser at han også vil være masternes president. (Her kan det innskytes at president *ikke* er en beskyttet tittel, i fall det skulle friste.) I stedet gjør han et diplomatisk hallingkast og fastslår at masterstudentenes styrke ligger i at de ikke er psykologer, og dermed viser at *faget* psykologi er større enn profesjonen. Hatten fyker, Hofgaard lander fjellstøtt.

Haakon 7. ble berømt for erklæringen om at han også var kommunistenes konge, mens Hofgaard like kategorisk avviser at han også vil være masternes president

Ikke desto mindre: Finn Skårderud åpner sin artikkel om selvportrettet – i samme nummer av Tidsskriftet – med påstanden: «Rembrandt er en tidlig psykolog». Oppsiktsvekkende! Han hadde ikke en gang en mastergrad i faget. Nå, Skårderud er psykiater og tar det kanskje ikke så nøye. Det blir verre når presidenten selv, på lederplass i marsnummeret, omtaler Daniel Kahneman som «psykolog og nobelprisvinner i økonomi».

Det kan glippe for noen hver. Nidkjære voktere av Nobels testamente påpeker gjerne at prisen i økonomi er opprettet av

Riksbanken *til minne om* Alfred Nobel, og altså ikke er en «ekte» nobelpris. Vokterne av psykologtittelen bør med samme nidkjærhet påpeke at vel kan Kahneman være «the most important psychologist alive today» (Steven Pinker), men *psykolog*, det er han ikke. Kahneman, berømt for bestselgeren «Tenke – fort og langsomt», står milevis fra noen (norsk) autorisasjon, men har kanskje et poeng likevel: Psykolog i farta er ikke helt det samme som psykolog når man får tenkt seg om.

Pseudolog?

Mastere, doktorer og professorer i psykologi som mangler patent som psykolog™, vil gjerne kalles noe likt, men forskjellig. «Psykolog U.A.» (Uten Autorisasjon) og «psykolog M.I.S.D.T.» (Men Ikke Slik Du Tror) blir for likt. «Psykoterapeut» (beskyttet i Sverige, men ikke i Norge) passer ikke. «Spykolog» er ikke appetittlig. «Sykolåg» kan misforstås. Hofgaard legger opp til «fagpsykolog» som en mulighet jeg ikke tror han mener innerst inne. Om sammensetninger av typen «organisasjonspsykolog» og «sosialpsykolog» har det vært delte oppfatninger. Helsedirektoratet uttaler (i brev av 14. februar 2012, sitert i Wikipedia) at sosialpsykolog *ikke* er en beskyttet tittel. Det kunne altså være noe å tenke på, samtidig som det ville styrke sosialpsykologien her i landet! En vinn- vinn-situasjon, for å sitere Gundersen.

Jeg føler likevel ikke jeg har løst den språklige gåten om bruken av betegnelsen psykolog i Psykologtidsskriftet. Eimot og Dalsklev har ikke lov til å kalle seg psykologer, sier presidenten, som nettopp har kalt Kahneman psykolog, tilsynelatende glad og fornøyd. Kan forskjellen ligge i hva man kan tillate seg å kalle andre, og hva man har lov til å kalle seg selv? Kjære Dag Gundersen, om du løser denne floken for oss, vil jeg kalle deg en god språkpsykolog. Men husk henvendelse til Helsedirektoratet før du bruker denne betegnelsen om deg selv.

k.h.teigen@psykologi.uio.no